

Učni načrt

Predmet

V I O L A

1. Opredelitev predmeta
2. Splošni cilji predmeta
3. Operativni cilji predmeta – dejavnosti
4. Operativni cilji predmeta – vsebine
5. Standardi znanja
6. Didaktična priporočila
7. Izvedbeni standardi in normativi

1. OPREDELITEV PREDMETA

VIOLA v najširšem pomenu besede predstavlja arhetip vseh godal. Razvoj godal je obsegal različne vrste viol. Današnja oblika se je v 16. stoletju v Italiji razvila iz viole da braccia. Še danes zasledimo različna poimenovanja viole: nemško bratsche, francosko alto in italijansko alta.

Trup inštrumenta je dolg od 38 do 46 cm. Viola tako predstavlja srednji glas med violino in violončelom. Igranje na violo izvajamo s podobno anatomsko držo kot pri violini. Večji instrument takšnega načina igranja ne bi več omogočal. Zaradi primanjkljaja volumna je treba posvetiti posebno pozornost tonski produkciji in odzivnosti inštrumenta.

Akustična lega altovskega registra omogoča izreden barvni diapazon od svetlega sopranskega prek zastrtega altovskega do prodornega tenorskega glasu. V zadnjih sto letih se je viola zelo uveljavila kot solističen inštrument, saj omogoča prefinjene kantilene, bravurozne figure, sozvočja in akordično igro.

Pomembno vlogo v komornih zasedbah in orkestrih si je viola zagotovila že v času prvih korakov v inštrumentalni glasbi. Vendar pa je bila v senci violine mnogokrat zapostavljena, zato je literatura za violo manj razkošna kot violinska, pa vendar zelo bogata. Prav tako je viola zastopana v mnogih folklornih glasbah sosednjih narodov.

2. SPLOŠNI CILJI PREDMETA

UČENCI:

- dobijo interes za spoznavanje viole in igranja nanjo,
- razvijajo analitično obvladovanje notnega teksta v kompozicijskem, oblikovnem in stilnem pomenu,
- spremljajo zgodovinski razvoj viole in literature,
- razvijajo motorične in izvajalske spretnosti ter koordinacijo rok,
- razvijajo sposobnost igranja na pamet,
- se učijo dihanja z glasbo in doživljanja ritma,
- se navajajo na samonadzor in nadzor tona,
- razvijajo sposobnosti in koncentracijo pri javnem nastopanju,
- razvijajo kritično presojo obravnavane literature glede ravni umetniške kakovosti,
- gradijo svojo osebnost ob odkrivanju glasbenih vrednot,
- se seznanjajo z različnimi možnostmi skupinskega muziciranja,
- si oblikujejo odnos do glasbe in s tem do splošne glasbene kulture.

3. OPERATIVNI CILJI PREDMETA – DEJAVNOSTI

Učenci:	NIŽJA STOPNJA		VIŠJA STOPNJA
	1. obdobje	2. obdobje	
igrajo na violo;	<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo violo: obliko in zgradbo, zgodovino in razvoj, funkcionalnost, lastnosti, ravnanje z njo, negovanje viole in loka, • raziskujejo, ugotavljajo in upoštevajo svoje psihofizične lastnosti v odnosu do viole, • nadzorujejo in uravnavajo sproščenost mišic ter fleksibilnost telesa med igranjem, • razvijajo sposobnost in urijo večino notranje predstavljenosti – zamišljanja posameznih glasbenih elementov, vzorcev ali celot, ter primerjajo zamisel z realizacijo, • spoznavajo in postopno obvladujejo osnove tehnike igranja v prvi legi, • pozorni so na zaporedje gibov in na medsebojno usklajenost gibanja obeh rok, • uvajajo vibrato, • interpretirajo učne vsebine z občutkom za fraziranje, preizkušajo in ugotavljajo tonsko višino in se uvajajo v natančno intoniranje, • igrajo z osnovnimi lokovimi načini: detaché, martelé in legato, • oblikujejo ton v piano in forte dinamiki ter razvijajo občutek za tonske odtenke, • učijo se igranja na pamet, • posredno spoznavajo načela – principe uglaševanja viole, in se uvajajo v samostojno uglaševanje, • transponirajo enostavne ritmičnomelodične vzorce ali manjše celote, • primerjajo in izbirajo med predlaganimi učnimi vsebinami, • igrajo z lista (a vista); 	<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo principe igranja v legah, • igrajo v višjih legah, • menjajo lege z lažjimi, postopno pa z zahtevnejšimi kombinacijami prstnih redov, • še naprej urijo sposobnost notranje glasbene predstavljenosti, • gradijo sistem čistega intoniranja, • pridobivajo znanje, občutek in spretnost pri vodenju loka ter odkrivajo vzroke in posledice v zvezi z artikulacijo in kakovostjo tona, • gradijo kakovost čistega tona v legatu po eni struni in pri prehodih čez strune, • oblikujejo poln, zvoneč martelé, • spoznavajo spiccato in staccato ter ju uvajajo v igranje, • igrajo kombinacije različnih lokovih načinov in vse bolj obvladujejo hitre menjave le-teh, • igrajo dvojemke in akorde, trilčke in okraske ter flagiolette, • muzicirajo spontano in analitično, • pomnijo zaokrožene dele in cele skladbe, • razvijajo različne vrste vibrata, • spoznavajo in vključujejo nove elemente dinamike in agogike ter nadgrajujejo kakovost tona, • igrajo z lista (a vista); 	<ul style="list-style-type: none"> • paralelno gradijo tehnične spretnosti, izvajalske veščine in muzikalno tenkočutnost, • spoznavajo in se uvajajo v igranje virtuosnih lokovih načinov: satuille, ricochet, leteči staccato ... • igrajo v visokih legah in menjajo lege v hitrejših tempih z različnimi menjalnimi postopki, • spoznavajo elemente virtuosne igre: pasaže, razložene akorde, kromatiko, pizzicato z levo roko, flagiolette, • igrajo dvojemke in akorde, • urijo igro z jasno artikulacijo leve roke v legatu in stopnjujejo igranje v hitrejših tempih, • vibrirajo z različnimi vrstami vibrata, • oblikujejo ton v skladu z višjimi zahtevami izrazne interpretacije: fraziranje, dinamika, agogika, • upoštevajo in z občutenjem ter razumevanjem izvajajo zahteve posameznih stilnih obdobj, • berejo notni zapis z razumevanjem, • igrajo z lista (a vista);

solfedžirajo;	<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo in izvajajo osnovne ritmične, melodične in ritmičnomelodične vzorce, • pojejo posamezne tone, intervale, dele ali manjše celote učnega gradiva; 	<ul style="list-style-type: none"> • pojejo intervale (kot pomoč pri menjavi leg), • pojejo posamezne ritmične in melodične elemente učnega gradiva (tone, intervale, dele ali manjše celote); 	<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo in izvajajo ritmične, melodične in ritmičnomelodične vzorce, • pojejo posamezne tone, intervale, dele ali manjše celote učnega gradiva;
skupinsko muzicirajo;	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo z učiteljem in/ali s sošolci, • igrajo ob spremljavi klavirja ali drugih inštrumentov; 	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo z učiteljem, • igrajo ob spremljavi klavirja ali drugih inštrumentov, • igrajo v različnih komornih skupinah, • igrajo v orkestru; 	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo z učiteljem, • igrajo ob spremljavi klavirja ali drugih inštrumentov, • igrajo v različnih komornih skupinah, • igrajo v orkestrih;
ustvarjajo glasbo in uporabljajo učno tehnologijo;	<ul style="list-style-type: none"> • ustvarjajo enostavne skladbe ali posamezne dele na določeno temo, poezijo, ob določenem taktovskem načinu, • dokončajo nedokončan primer, zamišljajo si in izvedejo "odgovor" na glasbeno vprašanje, spremenijo vajo ali skladbo, improvizirajo z dvema tonoma, s kratkim ritmičnim vzorcem in podobno, • uporabljajo avdio-video opremo; 	<ul style="list-style-type: none"> • ustvarjajo enostavne skladbe ali posamezne dele na določeno temo, poezijo, ob določenem taktovskem načinu, • dokončajo nedokončan primer, zamišljajo si in izvedejo "odgovor" na glasbeno vprašanje, spremenijo vajo ali skladbo, improvizirajo, • uporabljajo avdio-video opremo; 	<ul style="list-style-type: none"> • ustvarjajo enostavne skladbe ali posamezne dele, • uporabljajo avdio-video opremo;
spoznavajo, ocenjujejo in vrednotijo glasbo.	<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo notni zapis v tenorskem ključu, • izvajajo vsebine v eno-, dvo- in tridelni pesemski obliki, • igrajo skladbe različnih značajev ter različnih obdobj in dežel, • razlikujejo vzdušje, razpoloženje, značaj skladb, • poslušajo in komentirajo izvedbe učitelja in starejših sošolcev, • poslušajo koncertne izvedbe violistov, komornih sestavov z godali ter godalne in simfonične orkestre v živo ali z uporabo avdio- in videotehnologije, • primerjajo, se opredeljujejo in razvrščajo učne vsebine po karakterju, tempu, taktovskem načinu ... • izbirajo med predlaganimi učnimi vsebinami. 	<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo večje glasbene oblike, • spoznavajo skladatelje za violo in njihova dela, • analizirajo in kritično vrednotijo lastne izvedbe ter izvedbe drugih, • poslušajo in komentirajo koncertne izvedbe violistov, komornih sestavov z godali ter godalne in simfonične orkestre v živo ali z uporabo avdio-video tehnologije, • primerjajo, se opredeljujejo in učne vsebine razvrščajo po obdobjih, tehničnih zahtevnostih, obliki in podobno, • izbirajo med predlaganimi učnimi vsebinami. 	<ul style="list-style-type: none"> • sistematizirajo pridobljeno znanje, • analizirajo zgradbo, tehnično težavnost in umetniško vrednost učnih vsebin, • komentirajo glasbena dela, se opredeljujejo do njih, jih vrednotijo in ocenjujejo izvedbe, • spoznavajo osnovne značilnosti posameznih stilnih obdobj in jih povezujejo z zgodovinskimi in kulturnimi okoliščinami, • izbirajo med predlaganimi učnimi vsebinami.
Dodatni pouk in obveznosti učencev	Intenzivnejše razvijanje tehničnih in muzikalnih prvin do stopnje celovitega uresničevanja ciljev in čim boljšega obvladovanja vsebin, določenih za posamezni razred oziroma stopnjo izobraževanja. Predstavljajo svoje znanje na razrednih, internih in javnih nastopih ter na tekmovanjih.		

4. OPERATIVNI CILJI PREDMETA – VSEBINE

1. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- pravilna in sproščena drža telesa,
- postavitve desne roke, poteza loka in oblikovanje tona,
- postavitve leve roke in igranje v 1. legi,
- natančno intoniranje,
- pizzicato, détaché, martelé, legato,
- delitev loka: sredina, zgornja in spodnja polovica loka, vsa dolžina loka,
- razvoj občutka za kakovost tona in dinamika forte in piano,
- branje notnega zapisa.

LESTVICE:

- durove lestvice v okviru ene oktave in durovi trozvoki (C, G in D),
- K. Kolman: Sistem lestvic za violo, K. K. 1027, ali v drugih izdajah šol in metod.

ŠOLE – METODE:

- H. & R. Benoit: Méthode élémentaire d'alto cah. 1, Leduc,
- R. Bierwald: Leitfaden des Violaspiels, ZM 80244,
- B. Garlej, J. F. Gonzales: Méthode d'alto, HL, ISBN: 008253633,
- E. Ginot: Méthode nouvelle d'initiation d'alto, Ed. Jean Jobert,
- P. Hadjaje, M. Carles: Méthode d'alto Vol. 1, Billaudot,
- C. P. Herfurth: A Tune a Day, Viola Book 1, BMC 9387,
- R. Hofman: Viola Schule Teil 1, C. Merseburger, 574,
- K. Kolman: Vesela viola 1, Šola za violo 1. zvezek, Sloway ed. no. 101,
- P. Roland: Young Strings in Action Student Book Viola, Boosey & Hawkes MEB 82,
- E. Sassmannshaus: Früher Anfang auf der Bratsche Vol. 1, BA 2070, VA8-075,
- Sh. Suzuki: Viola school, Vol. 1, WB Pub.Inc,
- O. Ševčík/L. Tertis: School of technique, Op. 1, Bosworth 3914,
- B. Volmer: Bratschenschule 1, Schott 4613.

ETUDE:

- E. Kreutz: Select Studies, Book 1, Stainer & Bell,
- A. Seybold: 55 Leichte Etuden für Viola, Op. 280, Schott VAB 28.

SKLADBE:

- J. S. Bach/A. Arnold: Basic Bach for the Young Violist, Viola World Pub.,
- F. Bartha: Viola Book for Beginners, EM Budapest, Z. 14155,
- E. Elgar: 6 Very Easy Pieces, Op. 22, Bosworth, L. C. 710 B.,
- S. Janosi: Very Easy Arr. For Viola, UE 30383a,
- S. M. Nelson: Piece by Piece 1, For Viola, Boosey & Hawkes 2963,
- S. M. Nelson: Right from the start, Boosey & Hawkes 2963,
- Sh. Suzuki: Viola school, Vol. 1, WB Pub. Inc.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

2. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- izrazita artikulacija prstov v vse smeri,
- priprava in menjava leg ter igranje v 1. in 3. legi,
- uvajanje vibrata,
- kakovost tona in lokovi načini detaché, martelé in legato,
- dinamika cresc. in dim.,
- prehodi čez strune,
- delitev loka: 1/3, 1/4,
- igranje karakterno različnih skladb.

LESTVICE:

- durove lestvice čez dve oktavi z razloženimi akordi,
- durove lestvice čez eno oktavo v 3. legi z razloženimi akordi,
- K. Kolman: Sistem lestvic za violo, K. K. 1027,
- S. Lifschey: Scale and Arpeggio studios for Viola, Schirmer 1651.

ŠOLE – METODE:

- H. & R. Benoit: Méthode elementaire d'alto cah. 2, Leduc,
- R. Bierwald: Leitfaden des Violaspiels, ZM 80244,
- J. Davies, P. Harris: Improve Your Sight-Reading!, Book 1, Faber,
- B. Garlej, J. F. Gonzales: Méthode d'alto 2, HL, ISBN: Foo8783608,
- E. Ginot: Méthode nouvelle d'initiation d'alto, Ed. Jean Jobert,
- C. P. Herfurth: A Tune a Day, Viola Book 2, BMC 9669,
- R. Hofman: Viola Schule Teil 1, C. Merseburger, 574,
- K. Kolman: Vesela viola 2, Šola za violo, 2. zvezek, Sloway ed. no. 107,
- P. Roland: Young Strings in Action Student Book Viola, Boosey & Hawkes MEB 82,
- E. Sassmannshaus: Fruher Anfang auf der Bratsche, Vol. 2, BA 2070, VA8-075,
- Sh. Suzuki: Viola school, Vol. 2, Warner Bros Pub. Inc.,
- O. Ševčík/S. Lifschey: Selected Studies in the 1st position, Schirmer Vol. 1739,
- B. Volmer: Bratschenschule 1, Schott 4613.

ETUDE:

- A. Carse: Viola School, Progressive Studies, Book 2, Stainer & Bell,
- A. Seybold: 55 Leichte Etuden fur Viola, Op. 280, Schott VAB 28,
- F. Wohlfahrt: 60 Etuden fur Viola, Op. 45, C. F. Peters 9166.

SKLADBE IN CONCERTINI:

- A. Ameller: 6 Pieces faciles pour debutant, Combre,
- A. Arnold: The Young Violinist, Vol. 1, Viola World pub. 67,
- H. Classens: Trois Concertinos pour Alto, Combre,
- R. Dodd: Viola Album, Schott,
- P. Doctor: First Solos for Viola Player on the 1st position, Schirmer 46343,
- F. Kuchler: Concertino in G, Op. 11, 1st-3rd position, Bosworth 4543,
- J. Mokry: Concertino in G, 1st position, Bosworth 4524,
- J. Rieding: Concertino in h, Op. 35, 1st-3rd position, Bosworth 4545,
- R. Roche, P. Doury: Concertino, No. 1.: Combre,
- Sh. Suzuki: Viola school, Vol. 2, Warner Bros Pub. Inc.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNA SNOV:

- durova dvooktavna lestvica v 1. ali enooktavna v 3. legi s trozvoki,
- dve etudi,
- concertino – 1. ali 2. in 3. stavek, ali dve skladbi različnih značajev.

Skladbe izvajajo učenci na pamet ob spremljavi klavirja.

NAPREDOVANJE

Potrebni pogoj za prehod v drugo obdobje nižje stopnje je uspešno opravljen izpit za 2. razred.

3. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- igranje v 1., 2. in 3. legi,
- menjava leg in polovična lega,
- nadgradnja hitrosti leve roke,
- nadgradnja oblikovanja tona v različnih dinamikah, kombinacije različnih potez loka,
- nadgrajevanje vibrata,
- igranje dvojemk s prazno struno,
- igranje obsežnejših skladb.

LESTVICE:

- dvooktavne durove in molove lestvice z manj predznaki,
- enooktavne lestvice v tretji legi z razloženimi akordi,
- K. Kolman: Sistem lestvic za violo, K. K. 1027,
- S. Lifschey: Scale and Arpeggio studios for Viola, Schirmer 1651.

ŠOLE – METODE:

- R. Bierwald: Leitfaden des Violaspiels, ZM 80244,
- J. Davies, P. Harris: Improve Your Sight-Reading!, Book 2, Faber,
- B. Garlej, J. F. Gonzales: Méthode d'alto 2, HL, ISBN: Foo8783608,
- E. Ginot: Méthode nouvelle d'initiation d'alto, Ed. Jean Jobert,
- C. P. Herfurth: A Tune a Day, Viola Book 3, BMC 9669,
- R. Hofman: Viola Schule Teil 2, C. Merseburger, 574,
- K. Kolman: Vesela viola 3, Šola za violo, 3. zvezek, Sloway ed. no. 111,
- P. Roland.: Young Strings in Action Student Book Viola, Boosey & Hawkes MEB 82,
- E. Sassmannshaus: Fruher Anfang auf der Bratsche Vol. 2, BA 2070, VA8-075,
- Sh. Suzuki: Viola school, Vol. 3, Warner Bros Pub.Inc,
- O. Ševčik/S. Lifschey: Selected Studies in the 1st position, Schirmer Vol. 1739,
- O. Ševčik/L. Tertis: School of technique, Op. 1, Bosworth 3914,
- O. Ševčik/L. Tertis: School of Bowing technique, Op. 2, Bosworth 3917,
- O. Ševčik/L. Tertis: 40 variations, Op. 3, Bosworth 3930,
- B. Volmer: Bratschenschule 2, Schott 4614.

ETUDE:

- A. Carse: Viola School, Progressive Studies, Book 3, Stainer & Bell,
- J. Dont: 20 Etuden for Viola, Op. 38, Schirmer Vol 1493,
- H. E. Kayser/L. Mogill: 36 Etuden, Op. 20, Schirmer Vol 1850,
- A. Seybold: 55 Leichte Etuden fur Viola, Op. 280, Schott VAB 28,
- U. Uhl: 30 Etuden fur Viola, Schott Viola Bib. 44,
- F. Wohlfahrt: 60 Etuden fur Viola, Op. 45, C. F. Peters 9166.

SKLADBE IN CONCERTINI:

- A. Arnold: The Young Violist Vol. 2, Viola World pub. 22276,
- P. Doctor: First Solos for Viola Player on the 1st position, Schirmer 46343,
- F. Kuchler: Concertino in G, Op. 11, 1st-3rd position, Bosworth 4543,
- J. Mokry: Concertino in G, 1st position, Bosworth 4524,
- J. Rieding: Concertino in h, Op. 35, 1st-3rd position, Bosworth 4545,
- J. Rieding: Concertino in D, Op. 36, 1st-3rd position, Bosworth 4546,
- R. Roche, P. Doury: Concertinos No. 2, 3, 4., Combre,
- Sh. Suzuki: Viola school, Vol. 3, Warner Bros Pub. Inc.

SLOVENSKE SKLADBE:

- K. Pahor: 6 skladb: Valček, Prošnja, Menuet, Pripovedka, Pesem zvonov, Šaljivka za violo in klavir, Sloway

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNA SNOV:

- durova ali molova lestvica v dveh oktavah z razloženimi akordi in menjavo leg,
- dve etudi,
- concertino ali koncert – 1. ali 2. in 3. stavek, ali dve skladbi različnih značajev.

Skladbe izvajajo učenci na pamet ob spremljavi klavirja.

4. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- igranje v 1.–4. legi, polovična lega in violinski ključ,
- menjava leg in smer poteze loka (menjava leg na “stari” in “novi” lok),
- portato in kombinacija lokovih načinov,
- okraski,
- izraznost skladb v različnih stilnih obdobjih.

LESTVICE:

- dvo- ali trioktavne durove in molove lestvice z menjavo leg in razloženi akordi,
- K. Kolman: Sistem lestvic za violo, K. K. 1027,
- L. Mogill (Hrimaly): Scale Studios for Viola, Schirmer,
- S. Lifschey: Scale and Arpeggio studios for Viola, Schirmer 1651.

ŠOLE – METODE:

- J. Davies, P. Harris: Improve Your Sight-Reading!, Book 3, Faber,
- C. P. Herfurth: A Tune a Day, Viola Book 3, BMC 9669,
- R. Hofman: Viola Schule Teil 2, C. Merseburger, 574,
- K. Kolman: Vesela viola 3, Šola za violo, 3. zvezek, Sloway ed. no. 111,
- H. Sitt: Bratschenschule, Peters,
- H. Sitt: Practical Viola Method, *C. Fischer Inc.,
- Sh. Suzuki: Viola school, Vol. 4, Warner Bros Pub. Inc,
- O. Ševčík/S. Lifschey: Selected Studies in the 1st position Schirmer Vol. 1739,
- O. Ševčík/L. Tertis: School of technique, Op. 1, Bosworth 3914,
- O. Ševčík/L. Tertis: School of Bowing technique, Op. 2, Bosworth 3917,
- O. Ševčík/L. Tertis: 40 variations, Op. 3, Bosworth 3930,
- B. Volmer: Bratschenschule 2, Schott 4614.

ETUDE:

- A. Blumenstengel: 24 Studies, Op. 33, IMC,
- A. Carse: Viola School, Progressive Studies, Book 4, Stainer & Bell,
- J. Dont: 20 Etuden for Viola, Op. 38, Schirmer Vol 1493,
- H. E. Kayser/L. Mogill: 36 Etuden, Op. 20, Schirmer Vol 1850,
- A. Seybold: 55 Leichte Etuden fur Viola, Op. 280, Schott VAB 28,
- U. Uhl: 30 Etuden fur Viola, Schott Viola Bib. 44,
- F. Wohlfahrt: 60 Etuden fur Viola, Op. 45, C. F. Peters 9166.

SKLADBE IN CONCERTINI:

- B. Bartok: An Evening on the Village ..., EM Budapest,
- L. J. Beer: Concertino in e, Op. 47, Bosworth,
- L. J. Beer: Concertino in d, Op. 81, Bosworth,
- F. Casadesus: Divertissement Petit Russe, Choudens,
- J. A. Heck: Concertino in G, Combre,
- R. Roche, P. Doury: Concertinos No. 5, 6, 7, Combre,
- Sh. Suzuki: Viola school, Vol. 4, Warner Bros Pub. Inc,
- A. Vivaldi/L. Mogill: Concertino in d, Op. 3, No. 6, Schirmer.

SLOVENSKE SKLADBE:

- V. Mirk: Cantilena in pesem za violo in klavir, Sloway

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNA SNOV:

- dvooktavna durova ali molova lestvica z menjavo leg in razloženimi akordi,
- dve etudi različnih tehničnih značilnosti,
- koncert – 1. ali 2. in 3. stavek.

Skladbe izvajajo učenci na pamet ob spremljavi klavirja.

5. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- igranje v višjih legah,
- menjave leg v hitrejših tempih,
- utrjevanje in kombiniranje različnih potez loka s stopnjevanjem tempa,
- prehodi čez strune v različnih kombinacijah,
- dvojemke,
- spiccato in kombinacija potez loka s stopnjevanjem tempa.

LESTVICE:

- dvo- ali trioktavne durove in molove lestvice z menjavo leg in razloženi akordi,
- C. Flesch/C. Carman: Scale System for Viola, C. Fischer Inc.,
- C. Galamian/K. Olson: Scale System for Viola, Galaxy Music Inc.,
- K. Kolman: Sistem lestvic za violo, K. K. 1027,
- L. Mogill (Hrimaly): Scale Studios for Viola, Schirmer.

ŠOLE – METODE:

- J. Davies, P. Harris: Improve Your Sight-Reading!, Book 4, Faber,
- H. Sitt: Bratschenschule, Peters,
- H. Sitt Practical Viola Method, *C. Fischer Inc.,
- Sh. Suzuki: Viola school, Vol. 4, Warner Bros Pub. Inc,
- O. Ševčík/S. Lifschey: Selected Studies in the 1st position, Schirmer Vol. 1739,
- O. Ševčík/L. Tertis: School of technique, Op. 1, Bosworth 3914,
- O. Ševčík/L. Tertis: School of Bowing technique, Op. 2, Bosworth 3917,
- O. Ševčík/L. Tertis: 40 variations, Op. 3, Bosworth 3930.

ETUDE:

- A. Blumenstengel: 24 Studies, Op. 33, IMC,
- J. Dont: 24 Etuden for Viola, Op. 37, IMC,
- J. Dont: 20 Etuden for Viola, Op. 38, Schirmer Vol 1493,
- U. Druner: 30 Etuden fur Viola, Heft 1, Barenreiter,
- H. E. Kayser/L. Mogill: 36 Etuden, Op. 20, Schirmer Vol 1850,
- E. Kreutz: Progressive Studies, Op. 40 , Book 2, IMC,
- J. F. Mazas: Etudes Special, Op. 36, Book 1, IMC,
- J. Palaschko: 12 Studies, Op. 55, IMC,
- F. Wohlfahrt: 60 Etuden fur Viola, Op. 45, C. F. Peters 9166.

SKLADBE IN KONCERTI:

- B. Bartok: An Evening on the Village ..., EM Budapest,
- L. J. Beer: Concertino in e, Op. 47, Bosworth,
- L. J. Beer: Concertino in d, Op. 81, Bosworth,
- F. Casadesus: Divertissement Petit Rusien, Choudens,
- J. H. Fiocco: Allegro, Viola World Pub.,
- W. Flacton: Sonata in c, Op. 2, No. 8, Schott,
- C. Forsyth: Chanson Celtique, Schott,
- Francoeur: Sonata in A, Viola World Pub.,
- J. A. Heck: Concertino in G, Combre,
- G. F. Haendel: Sonata in G, IMC,
- J. B. Loeillet: Sonata in B, IMC,
- M. Miletič: Monolog fur Viola und Klavier, PAX,
- L. Mozart: Concerto fur Trombone oder Viola, Eulenburg GM 810,
- P. Nardini: Sonata in f, Cranz,
- R. Roche, P. Doury: Concertinos No. 5, 6, 7, Combre,
- S. Slominski: Suita for Viola and Piano, Kalmus 4326,
- Sh. Suzuki: Viola school, Vol. 4, Warner Bros Pub. Inc,
- G. P. Telemann: Sonata in D, Broekmans von Popel,
- G. P. Telemann: Konzert in G, Schirmer,
- L. Vinci: Sonata in D, IMC,
- A. Vivaldi/L. Mogill: Concerto in d, Op. 3, No. 6, Schirmer.

SLOVENSKE SKLADBE:

- S. Šantel: Anamitski motiv za violo in klavir, Sloway.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNA SNOV:

- dvo- ali trioktavna durova ali molova lestvica z razloženimi akordi,
- dve etudi različnih tehničnih značilnosti,
- koncert – 1. ali 2. in 3. stavek.

Skladbe izvajajo učenci na pamet ob spremljavi klavirja.

6. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- 1.–5. lega,
- menjave leg v hitrejših tempih,
- sautille in utrjevanje ter kombiniranje različnih potez loka s stopnjevanjem tempa,
- dvojemke z menjavami,
- različne vrste vibrata,
- ozaveščena in kreativna interpretacija.

LESTVICE:

- Trioktavne durove in molove lestvice z razloženimi kvintakordi in septakordi ter razložene terce,
- C. Flesch/C. Carman: Scale System for Viola, C. Fischer Inc.,
- C. Galamian/K. Olson: Scale System for Viola, Galaxy Music Inc.,
- K. Kolman: Sistem lestvic za violo, K. K. 1027,
- L. Mogill (Hrimaly): Advanced Scales and Double stops for Viola, Schirmer.

ŠOLE – METODE:

- J. Davies, P. Harris: Improve Your Sight-Reading!, Book 5, Faber,
- H. Sitt Practical Viola Method, *C. Fischer Inc.,
- H. Schradieck: The School of Viola Tech. Book 1, Schirmer Vol. 1739,
- Sh. Suzuki: Viola school, Vol. 5, Warner Bros Pub. Inc,
- O. Ševčík/S. Lifschey: Selected Studies in the 1st position, Schirmer Vol. 1739,
- O. Ševčík/L. Tertis: School of technique, Op. 1, Bosworth 3914,
- O. Ševčík/L. Tertis: School of Bowing technique, Op. 2, Bosworth 3917,
- O. Ševčík/L. Tertis: 40 variations, Op. 3, Bosworth 3930,
- O. Ševčík/L. Tertis: Preparatory Trill Studies, Op. 7/1, Bosworth 4918,
- O. Ševčík/L. Tertis: Changes of Positions, Op. 8, Bosworth 3970,
- O. Ševčík/L. Tertis: Preparatory Studies in Double Stop., Op. 9, Bosworth 3971.

ETUDE:

- J. Dont: 24 Etuden for Viola, Op. 37, IMC,
- J. Dont: 20 Etuden for Viola, Op. 38, Schirmer Vol 1493,
- U. Druner: 30 Etuden fur Viola, Heft 2, Barenreiter,
- R. Kreutzer: 42 Etuden, Schirmer,
- J. F. Mazas: Etudes Special, Op. 36, Book 2, IMC,
- J. Palaschko: 24 Studies, Op. 77, Leduc.

SKLADBE:

- F. Casadesus: Sonata for viola, Op. 12, IMC,
- F. Couperin: Suite in C, EFM,
- A. Glazunow: Elegie, Op. 44, Belaieff 858,
- F. Liszt: Romance oublie, Sikorski 304,
- J. F. Mazas: Elegie, Op. 73, Hofmeister,
- M. Miletič: Rhapsodie pour Alto et Piano, PAX C 1988,
- O. Novacek: Moto Perpetuo, Jobert,
- G. Pugnani: Prelude et Allegro, Jobert,
- M. Ravel: Pavane pour une Enfante Defunte, Eschig,
- F. Schubert: Čebelica (L'abeille), Jobert,
- C. Stamitz: Sonate in B, Schott,
- H. Vieuxtemps: Elegie, Op.30, Sikorsky.

KONCERTI:

- J. B. Accolay: Concerto No. 1 in a, Schirmer,
- C. P. E. Bach: Concerto in B, Wotq 171, Breitkopf & Hartel,
- C. P. E. Bach: Concerto in a, Leduc,
- I. Playel: Concerto, Op. 31, Grahl,
- R. Hoffstetter: Concerto in B, Muller,
- R. Hoffstetter: Concerto in C, Muller,
- G. P. Telemann: Konzert in G, Schirmer,
- A. Vivaldi/L. Mogill: Concerto in d, Op. 3, No.6, Schirmer.

SLOVENSKE SKLADBE:

- J. Gregorc: Andante za vla in kl, Sloway.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNA SNOV:

- trioktavna durova ali molova lestvica z razloženimi akordi,
- dve etudi različnih tehničnih značilnosti,
- koncert – 1. ali 2. in 3. stavek.

Skladbe izvajajo učenci na pamet ob spremljavi klavirja.

NAPREDOVANJE

Za prehod na višjo stopnjo izobraževanja mora učenec na izpitu pokazati dobro obvladovanje vseh predpisanih tehničnih in muzikalnih elementov violske igre in pridobiti pozitivno mnenje izpitne komisije.

7. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- igranje po vsej ubiralki, od 1. do 10. lege,
- menjave leg v hitrejših tempih,
- pizzicato z levo roko in utrjevanje igranja različnih potez loka s stopnjevanjem tempa,
- dvojemke v legatu,
- triglasni in štiriglasni akordi,
- nadgradnja že pridobljenih elementov violinske igre.

LESTVICE:

- trioktavne durove in molove lestvice z razloženimi kvintakordi in septakordi ter dvojemke: terce, sekste in oktave,
- C. Flesch/C. Carman: Scale System for Viola, C. Fischer Inc.,
- C. Galamian/K. Olson: Scale System for Viola, Galaxy Music Inc.,
- K. Kolman: Sistem lestvic za violo, K. K. 1027,
- L. Mogill (Hrimaly): Advanced Scales and Double stops for Viola, Schirmer.

ŠOLE – METODE:

- J. Davies, P. Harris: Improve Your Sight-Reading!, Book 5, Faber,
- H. Schradieck: The School of Viola Tech. Book 1, Schirmer Vol. 1739,
- Sh. Suzuki: Viola school, Vol. 6, Warner Bros Pub. Inc,
- O. Ševčik/S. Lifschey: Selected Studies in the 1st position, Schirmer Vol. 1739,
- O. Ševčik/L. Tertis: School of technique, Op. 1, Bosworth 3914,
- O. Ševčik/L. Tertis: School of Bowing technique, Op. 2, Bosworth 3917,
- O. Ševčik/L. Tertis: Preparatory Trill Studies, Op. 7/1, Bosworth 4918,
- O. Ševčik/L. Tertis: Changes of Positions, Op. 8, Bosworth 3970,
- O. Ševčik/L. Tertis: Preparatory Studies in Double Stop., Op. 9, Bosworth 3971.

ETUDE:

- J. Dont: 24 Etuden for Viola, Op. 37, IMC,
- U. Druner: 40 Etuden fur Viola, Heft 2, Barenreiter,
- F. Fiorillo: 31 Selected Studies, IMC,
- R. Kreutzer: 42 Etuden, Schirmer,
- J. F. Mazas: Etudes Special, Op. 36, Book 2, IMC,
- J. Palaschko: 24 Studies, Op. 77, Leduc.

SKLADBE:

- R. Bierwald: Klasične Sonatine, Zimmermann,
- F. Casadesus: Sonata for viola, Op. 12, IMC,
- F. Couperin: Suite in C, EFM,
- A. Glazunow: Elegie, Op. 44, Belaieff 858,
- F. Liszt: Romance oublie, Sikorski 304,
- J. F. Mazas: Elegie, Op. 73, Hofmeister,
- M. Miletič: Rhapsodie pour Alto et Piano, PAX C 1988,
- O. Novacek: Moto Perpetuo, Jobert,
- N. Paganini: Moto Perpetuo, IMC,
- G. Pugnani: Prelude et Allegro, Jobert,
- M. Ravel: Pavane pour une Enfante Defunte, Eschig,
- F. Schubert: Čebelica (L'abeille), Jobert,
- C. Stamitz: Sonate in B, Schott,
- M. Vitali: Ciaccona in g, Breitkopf EB 5393,
- H. Vieuxtemps: Elegie, Op. 30, Sikorsky.

KONCERTI:

- J. B. Accolay: Concerto No. 1 in a, Schirmer,
- C. P. E. Bach: Concerto in B, Wotq 171, Breitkopf & Hartel,
- C. P. E. Bach: Concerto in a, Leduc,
- I. Playel: Concerto, Op. 31, Grahl,
- R. Hoffstetter: Concerto in B, Muller,
- R. Hoffstetter: Concerto in C, Muller,
- G. P. Telemann: Koncert in G, Schirmer,
- A. Vivaldi/L. Mogill: Concerto in d, Op. 3, No. 6, Schirmer.

SLOVENSKE SKLADBE:

- F. Jelinčič: Andante religioso za vla in kl, Sloway.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNA SNOV:

- trioktavna durova ali molova lestvica z razloženimi akordi,
- dve etudi različnih tehničnih značilnosti,
- koncert – 1. ali 2. in 3. stavek.

Skladbe izvajajo učenci na pamet ob spremljavi klavirja.

8. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- obvladovanje ubiralke, od 1. do 10. lege,
- menjave leg v hitrejših tempih in v različnih kombinacijah,
- utrjevanje igranja različnih potez loka v različnih kombinacijah,
- dvojemke v legatu,
- triglasni in štiriglasni akordi,
- nadgradnja že pridobljenih elementov violinske igre.

LESTVICE:

- trioktavne durove in molove lestvice z razloženimi kvintakordi in septakordi ter dvojemke: terce, sekste in oktave,
- C. Flesch/C. Carman: Scale System for Viola, C. Fischer Inc.,
- C. Galamian/K. Olson: Scale System for Viola, Galaxy Music Inc.,
- K. Kolman: Sistem lestvic za violo, K. K. 1027,
- L. Mogill (Hrimaly): Advanced Scales and Double stops for Viola, Schirmer.

ŠOLE – METODE:

- J. Davies, P. Harris: Improve Your Sight-Reading!, Book 5, Faber,
- H. Schradieck: The School of Viola Tech. Book 1, Schirmer Vol. 1739,
- Sh. Suzuki: Viola school, Vol. 6, Warner Bros Pub. Inc,
- O. Ševčik/S. Lifschey: Selected Studies in the 1st position, Schirmer Vol. 1739,
- O. Ševčik/L. Tertis: School of technique, Op. 1, Bosworth 3914,
- O. Ševčik/L. Tertis: School of Bowing technique, Op. 2, Bosworth 3917,
- O. Ševčik/L. Tertis: Preparatory Trill Studies, Op. 7/1, Bosworth 4918,
- O. Ševčik/L. Tertis: Changes of Positions, Op. 8, Bosworth 3970,
- O. Ševčik/L. Tertis: Preparatory Studies in Double Stop., Op. 9, Bosworth 3971.

ETUDE:

- J. Dont: 24 Etuden for Viola, Op. 37, IMC,
- U. Druner: 40 Etuden fur Viola, Heft 2, Barenreiter,
- F. Fiorillo: 31 Selected Studies, IMC,
- Hoffmeister: 12 Studies for Viola Sola, IMC,
- R. Kreutzer: 42 Etuden, Schirmer,
- J. F. Mazas: Etudes Special, Op. 36, Book 2, IMC,
- J. Palaschko: 24 Studies, Op. 77, Leduc.

SKLADBE:

- R. Bierwald: Klasične Sonatine, Zimmermann,
- L. v. Beethoven: Nocturno fur Viola und Klavier, Peters,
- B. Britten: Elegie, Faber,
- M. Glinka: Sonate pour Alto et Piano, Musica Rara,
- A. Glazunow: Elegie, Op. 44, Belaieff 858,
- F. Liszt: Romance oublie, Sikorski 304,
- F. Mendelssohn-Bartholdy: Sonate in c, Deutscher Verlag,
- O. Novacek: Moto Perpetuo, Jobert,
- N. Paganini: Moto Perpetuo, IMC,
- G. Pugnani: Prelude et Allegro, Jobert,
- M. Ravel: Pavane pour une Enfante Defunte, Eschig,
- F. Schubert: Čebelica (L'abeille), Jobert,
- C. Stamitz: Sonate in B, Schott,
- M. Vitali: Ciaccona in g, Breitkopf EB 5393,
- H. Vieuxtemps: Elegie, Op. 30, Sikorsky.

KONCERTI:

- C. P. E. Bach: Concerto in B, Wotq 171, Breitkopf & Hartel,
- C. P. E. Bach: Concerto in a, Leduc,
- J. C. Bach: Concerto in c, Peters,
- A. Stamitz: Concerto in B, Schott,
- G. P. Telemann: Koncert in G, Schirmer,
- A. Wranitzky: Koncert in C, fur 2 Violen, Hofmeister 1956.

SLOVENSKE SKLADBE:

- P. Kopač: Particularité, EdDSS McDSS 25,
- P. Ramovš: Noturno za violo, EdDSS 298,
- M. Tomc: Elegija za violo, EdDSS 224,
- M. Žigon: Suita za vla in kl, Sloway.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNA SNOV:

- trioktavna durova ali molova lestvica z razloženimi trozvoki in dominantnim septakordom,
- dve etudi različnih tehničnih značilnosti,
- koncert – 1. ali 2. in 3. stavek,
- skladba po izbiri.

Skladbe izvajajo učenci na pamet ob spremljavi klavirja.

5. STANDARDI ZNANJA

1., 2., 3., 4., 5. in 6. razred

Po končani nižji stopnji šolanja učenci pridobijo osnovno tehnično znanje ter ritmično in tonsko urejenost, tako da so sposobni igrati solistično, v komornih zasedbah oziroma v šolskem orkestru ter se samostojno naučiti lažje skladbe.

7. in 8. razred

Po končani višji stopnji šolanja so učenci usposobljeni samostojno pripravljati program in s spremljavo ali v različnih zasedbah izvajati zahtevnejšo literaturo. So ritmično urejeni in obvladujejo intonančno prilagajanje skupini. Obvladujejo dinamične, agogične in artikulacijske zahteve ter tehnične in muzikalne prvine tako, da se lahko vključujejo v ljubiteljske komorne sestave in orkestre oziroma nadaljujejo šolanje na srednji stopnji.

6. DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Doseganje ciljev in uresničevanje nalog učnega programa za violo sta odvisni od učenčevih sposobnosti, interesa in kontinuiranega dela, vendar je njegov uspeh odvisen tudi od učiteljevega strokovnega znanja in pedagoške usposobljenosti ter od staršev in njihovega odnosa do glasbenega izobraževanja. Zato naj učitelj predvsem:

- spremlja sodobna dognanja stroke in pogloblja znanje,
- se usposablja v didaktiki, metodiki in drugih strokovnih področjih,
- ustvarja vzdušje medsebojnega zaupanja in dobrega sodelovanje med učenci, učitelji in starši.

Učitelj naj na podlagi poznavanja, razumevanja in upoštevanja razvojnih posebnosti otroka skrbno oblikuje individualni učni načrt za vsakega učenca. Pri tem naj mu bo učni načrt za orientacijo in pomoč, ko določa težavnostno stopnjo in obseg učnega gradiva in ko izbira učne vsebine. Če učenec ne dosega pričakovanih ciljev, naj prilagodi učne vsebine ravni nižje zahtevnosti, vendar le do spodnjih meja predpisanega.

Spodbuja naj nadarjenost. Pri tem naj s prezahtevnimi nalogami in prezgodnjimi ali kako drugače neupravičenimi pričakovanji ne posega v naravni tok otrokovega razvoja.

Izbere naj ustrezno veliko in opremljeno violo ter lok. Pomembna je tudi pravilna izbira podbradnika in mostička glede na velikost in telesno zgradbo učenca.

Skladno in vzporedno naj razvija muzikalne in tehnične prvine ter ob tem postopno uvaja novosti, upoštevajoč raven doseženega znanja.

Pomembno je, da učitelj otroku igra, igra naj tudi skupaj z njim.

Priporočljiva strokovna literatura za učitelje viole:

- L. Auer: Violin Playing as I Teach it,
- H. Barrett: The viola,
- C. Flesh: Umetnost violinske igre,
- C. Flesh: Visoka šola prstnega reda,
- Galamijan: Igranje violine in violinska pedagogika,
- I. Jampolsky: The principles of Violin Fingering,
- Y. Menuhin & W. Primrose: Violin & viola.

7. IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI

Materialni pogoji

Primerno velika, akustično in zvočno izolirana učilnica, standardna oprema za individualni pouk, notno stojalo, stensko ogledalo, metronom, klavir ali pianino, slikovno gradivo, strokovna literatura.

Pogoji za vpis

Primerna starost in glasbene ter fizične dispozicije za igranje viole, ki jih kandidat dokaže na sprejemnem preizkusu.

Preverjanje in ocenjevanje

Znanje preverjamo in ocenjujemo pri pouku, na internih in javnih nastopih ter ob koncu šolskega leta pri izpitih. Ocene oblikujemo v skladu s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v glasbenih šolah.